

Številka: 3563-0153/2025-3

Datum: 5. 5. 2025

**MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
DUNAJSKA CESTA 48**

1000 Ljubljana

ZADEVA: Naravovarstvene smernice za pripravo koncesijskega akta podelitev rudarske pravice za pridobivalni prostor Žusem 3, občina Šentjur

Na osnovi vaše vloge št.: 0141 – 9/2022 – 2430 – 22, z dne 3. 4. 2025, prejete po elektronski pošti, izdajamo skladno s 97. in 98. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O; v nadaljevanju: ZON) naravovarstvene smernice za pripravo rudarskega koncesijskega akta za izkoriščanje mineralne surovine tehnični kamen apnenec v pridobivalnem prostoru Žusem 3, ki leži na parc. št. 127/34-del in 127/64- cela k. o. Dobrina v občini Šentjur. Površina predloga pridobivalnega prostora znaša 8,0936 ha, čas trajanja koncesije pa je predviden 25 let.

Vlogi je bilo predloženo naslednje gradivo:

- Rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje- Pridobivanje tehničnega kamna – dolomita
- v kamnolomu Žusem 3 v občini Šentjur, št. projekta.: RP-09/21-MČS, oktober 2021, rudarski projektant: GEOSTERN, projektiranje in inženiring d.o.o., Boga vas 2, 1296 Šentvid pri Stični;
- Kartografske priloge.

Predlog pridobivalnega prostora:

- Obsega zemljišča z naslednjimi parc. št.: parc. št. 127/34-del in 127/64- cela k. o. Dobrina v občini Šentjur, s skupno površino 8,0936 ha;
- Predlagan čas trajanja koncesije je 25 let;
- Količina mineralne surovine v predlaganem pridobivalnem prostoru je 2. 009. 074 m³ v raščenem stanju;
- Predlagana najgloblja točka izkoriščanja, ki se bo izvajala po rudarskem projektu je 450 m. n.v..

Kamnolom je zasnovan v obliki amfiteatra, zasnovanih je 5 etaž in dostopov različnih parametrov.

Izkoriščanje bo potekalo površinsko, z uporabo gradbene mehanizacije, razstreljevanjem in izvajanjem sprotne ter končne sanacije in rekultivacije. Odkopavanje v kamnolomu bo potekalo do meje 5 metrskega varovalnega pasu. Izkoriščanje dolomita se bo izvajalo po kombinirani etažni odkopni metodi z odpiranjem in pridobivanjem v etažah od spodaj navzgor do vrha kamnoloma nato obratno, z napredovanjem od zgoraj navzdol se izvaja sprotne tehnična in biološka sanacija izkoriščenih etaž, po zaključku izkoriščanja pa končna tehnična in biološka sanacija preostale površine. Najvišjo koto kamnolom v pridobivalnem prostoru Žusem 3 dosega na južni strani in sicer na meji pridobivalnega prostora okoli kote 658 m, na delu, do katerega bo potekala eksploatacija, pa leži na koti 653. Osnovni plato-osnovna etaža je načrtovana na koti 450 m, dovoz v kamnolom pa na koti 460 m in se ohranja. Znotraj pridobivalnega prostora ni predvidene dodatne gospodarske in javne infrastrukture. Dostop do kamnoloma je zagotovljen po obstoječi javni poti JP 896751 Dobrina – Žusem – Volčja jama. Z nje se na k. ca. 460

odcepi uvoz v kamnolom, ki je izdelan v asfaltni izvedbi. Koncesionar z izvajanjem rudarskih del v Žusem 3 ne namerava posegati v obstoječ dostop. Območje kamnoloma je ograjeno, in sicer delno z žično ograjo (mrežo), ograja se podaljšuje in prestavlja v skladu z odpiranjem in napredovanjem odpiranje ter izkoriščanja.

1. UVOD

Naravovarstvene smernice so strokovno gradivo, s katerim se za območje, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredelijo varstvene usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Državni in lokalni organi ter druge osebe javnega prava, ki so pristojne za pripravo prostorskih aktov in drugih aktov rabe naravnih dobrin, si morajo v postopku priprave teh aktov pridobiti naravovarstvene smernice.

2. SPLOŠNI DEL

Na območju kamnoloma Žusem 3, ki je predmet rudarske pravice se nahajajo naslednja območja z naravovarstvenimi statusi:

Posebna varstvena območja (NATURA 2000)

Ime območja	Koda	Status, Uradna objava
Sotla s pritoki	SI3000303	POO- Posebno ohranitveno območje <i>Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 39/13, 3/14, 21/16 in 47/18)</i>

Območje obravnavane širitve pridobivalnega prostora kamnoloma Žusem 3 sega v območje daljinskega vpliva varovanega območja Natura 2000, kjer na nekarbonatni podlagi uspevajo kisloljubni bukovi gozdovi, gozd pa je pomemben habitat kvalifikacijskih vrst hroščev: hrastov kozliček (*Cerambyx cerdo*) in rogač (*Lucanus cervus*), medtem ko so majhni gozdni potoki z naravno strugo z ustreznim peščenim, rahlo muljastim dnom, habitat kvalifikacijske vrste kačjega pastirja velikega studenčarja (*Cordulegaster heros*). Ocenjujemo, da zaradi obravnavanega posega ne bo prišlo do neposredne izgube habitata ogroženih vrst varovanega območja, bo pa poseg lahko vplival na ohranjanje ugodnega stanja evropsko ogroženih vrst. Po pregledu obstoječega gozdnega prostora na zahodnem delu širitvenega obravnavanega območja, ki ga porašča mešani gozd s posameznimi starejšimi drevesi bukve in hrasta, pa ugotavljamo, da so lahko posamezna drevesa habitat navedenih vrst hroščev. Menimo, da bi se posledice obravnavanega izkoriščanja mineralne surovine v obravnavanem obsegu lahko odrazile na poslabšanju oziroma okrnitvi habitata zgoraj navedenih kvalifikacijskih vrst in sicer:

- krčitev gozda, ki je načrtovana na območju načrtovane širitve kamnoloma Žusem 3, pomeni trajno uničenje habitata;
- neustrezen način in čas spravila lesa, predvsem bukve in hrasta, z območja bi lahko povzročil povečano smrtnost ličink hroščev in zmanjšanje populacije;
- osvetljevanje območja bi negativno vplivalo na ekologijo hroščev;
- odvod meteorne vode z območja kamnoloma in večje količine nanosov blata in peska na cesti, ki nastane kot posledica kamionskega izvoza iz kamnoloma, bi se ob spiranju v strugo neimenovanega potoka, ki ima povirje v gozdu severozahodno od kamnoloma Žusem 3, bi lahko negativno vplivalo na habitat ogrožene vrste kačjega pastirja.

Ekološko pomembna območja

Ime območja	Ident. št.	Uradna objava
Dolgi potok na Rudnici	16900	<i>Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/2004, 33/2013, 99/2013. 47/18)</i>

Dolgi potok je tako kot Mestinjščica, desni pritok reke Sotle. Ob celem toku in pritokih so prisotni raznoliki vodni in obvodni habitati, ki nudijo ugodno življenjsko okolje vrstam rib, kačjih pastirjev, školjk, rakov, piškurjem, sesalcem vezanih na vodno okolje. Obvodna vegetacija je bolj ali manj sklenjena. V okolici Loke pri Žusmu je na širšem območju sotočij več potokov življenjski prostor kačjega pastirja velikega studenčarja. Ob potokih so pogoste glavate vrbe, v katerih se zadržujejo ogroženi saproksilni organizmi, med njimi hrošča puščavnik in rogač.

3. POSEBNI DEL

Za območje kamnoloma Žusem 3 je Zavod že izdelal naslednje dokumente:

- Strokovno mnenje za izdelavo rudarskega projekta za pridobitev koncesije za izkoriščanje tehničnega kamna - dolomita v kamnolomu Žusem 3 v občini Šentjur, št.: 3562-0374/2021-2 z dne 5. 11. 2021;
- Strokovno mnenje v predhodnem postopku o obveznosti izvedbe presoje vplivov posega na naravo na podlagi četrtega odstavka 51a. člena ZVO-1 za širitev kamnoloma Žusem – pridobivalni prostor Žusem 3, občina Šentjur, št.: 3562-0374/2021-4 z dne 8. 3. 2022;
- Strokovno mnenje v predhodnem postopku po 117. členu Zakona o ohranjanju narave: Širitev kamnoloma Žusem – pridobivalni prostor Žusem 3, občina Šentjur - drugi krog (po dopolnitvi dokumentacije), št.: 3562-0374/2021-6 z dne 5. 6. 2023.

V vseh zgoraj navedenih strokovnih mnenjih je bila obsežno podana vsebina za območja ohranjanja narave na območju kamnoloma Žusem 3, saj sega v vplivno območje Natura 2000 Sotla s pritoki (SI3000303) ter ekološko pomembno območje Dolgi potok na Rudnici (ID 16900). Po pregledu predloženega rudarskega projekta ugotavljamo, da ob pridobivanju tehničnega kamna – dolomita v kamnolomu Žusem 3 v občini Šentjur za zmanjšanje vpliva na naravo niso ustrezno upoštevani omilitveni ukrepi, zato jih ponovno podajamo kot varstvene usmeritve.

3.1. Varstvo območja Natura 2000 Sotla s pritoki (SI3000303)

3.1.1 Splošne varstvene usmeritve

Na območjih Natura 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na območja Natura 2000 se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

3.1.2 Konkretna varstvena usmeritve za varstvo območja Natura 2000 in EPO za izvajanje rudarskih del:

- Po meji pridobivalnega prostora se izdelava varovalna ograja ter morebitne druge ovire, da bo živalim onemogočen prehod na območje kamnoloma in s tem padec v globino. Primerne so kovinske pletene ali panelne ograje, kjer okenca niso večja od 5 x 5 cm.
- Hloderovina posekanih dreves v obdobju od 15. maja do 15. avgusta mora biti z območja odpeljana v čim krajšem času, največ v dveh tednih po poseku.
- Les listavcev, posekan po 01. septembru, je potrebno iz gozda odpeljati najpozneje do 1. aprila naslednje leto. Med aprilom in avgustom les ne sme biti skladiščen v neposredni bližini kamnoloma, saj bi sicer predstavljal možnost nastanka ekološke pasti za saproksilne vrste hroščev, ki so odvisni od odmirajoče lesne biomase.
- Pri odkazilu dreves, poseku in spravilu lesa naj bo prisoten biolog, da preveri prisotnost izletnih lukenj ali dupel in v njih prisotnih saproksilnih vrst. Takšna debla oz. dele njih je treba deponirati na ustreznem območju izven fizičnega vpliva posega, s čimer bo omogočeno dokončanje razvoja predvidoma nekaj generacij ličink ogroženih vrst hroščev. V dokumentaciji se predvidi lokacija za deponiranje lesa z ličinkami.
- Posek dreves naj se ne izvaja med 1. marcem in 1. avgustom zaradi gnezdenja ptic v krošnjah dreves in dupel.
- Pri odkopavanju in končnem oblikovanju etaž naj se v smislu oblikovanja melišč pušča del materiala, ki bo dodatno prispevalo k pestrejši morfologiji pobočja ter živalskim vrstam omogočalo lažje prehajanje terena.
- Zaradi preprečevanja negativnega vpliva osvetljevanja na varstveno pomembne vrste žuželk (in tudi prostoživeče vrste, npr. netopirje in ptice), naj dela v kamnolomu potekajo izključno v dnevnem času, zunanja osvetlitev območja (tudi začasna ali občasna) naj se ne izvaja.
- Odvod meteorne vode z obstoječe asfaltirane ceste, t.i. javna pot JP 896751 Dobrina – Žusem – Volčja jama (tudi dostopne do kamnoloma) in odvod vode, s katero se s ceste morebiti odstranjuje nanose peska in blata iz kamnoloma, je treba na odseku, ki meji na zemljišče s parc. št. 1568/17, 1568/3 in 1568/1 k. o. (1154) Dobrina, urediti na način, da ne bo odtekala v strugo potokov v gozdu in onesnaževala vodo na navedenem zemljišču.
- Raba prostora in izvajanje dejavnosti v kamnolomu se izvaja na način, da ne bo prišlo do onesnaževanja površinskih voda, zato naj se z ustreznim odvodnjavanjem kamnoloma prepreči erozijo razgaljenih zemljišč, meteorne vode se zbira v usedalniku in se jo nato očiščeno sedimentov kontrolirano odvaja v površinski vodotok ali razpršeno v okolico.
- Preprečuje se širjenje tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst. Ob morebitnem pojavljanju se jih na širšem območju posega redno odstranjuje do vzpostavitve naravne avtohtone vegetacije oz. odstranitve tujerodnih vrst.

3.1.3 Konkretna varstvena usmeritve za varstvo območja Natura 2000 in EPO za izvedbo tehnične in biološke sanacije ter rekultivacije prostora po končani eksploataciji

- Morfologija terena saniranega kamnoloma naj se čim bolj prilagodi reliefu sosednjega pobočja. Prehodi bočnih brežin v okoliški teren naj bodo mehki in postopni, brez novo izdelanih ovir v prostoru.
- Za sanacijo kamnoloma se uporabi le zemljina, humus in ostala jalovina, ki je bila v postopku širitve kamnoloma odstranjena in ustrezno deponirana ter varovana na območju kamnoloma. V primeru, da bi bilo potrebno za ustrezno in uspešnejšo ozelenitev etažnih površin dodatno zemljino in humus pripeljati izven območja kamnoloma, naj bo le ta z območja zgrajenega iz karbonatnih kamnin (apnenec, dolomit). Pri tem je potrebno zagotoviti, da zemljina ni kontaminirana z invazivnimi tujerodnimi rastlinskimi vrstami.
- Na strmejših delih brežin se izdelajo poglobitve oz. žepi, katere se zapolni s humusom bogatim s semeni ali sadikami avtohtonih zelišč.
- Ves sadilni in sejalni material mora biti lokalnega izvora. Uporabljati se sme le avtohtone vrste dreves, grmovja in semen za zeliščni sloj. Pri izboru drevesnih in grmovnih vrst je potrebno izhajati iz obstoječe vrstne pestrosti, ki je značilna za manj osenčene lege v okolici kamnoloma. Ker gre za habitatni tip bukov gozd, je potrebno na območju izvesti pogozditev s sadikami bukve.

- Stene teras naj ne bodo gladke, ampak čim bolj podobne naravnim pečinam z razpokami, nišami in poličkami, kar bo omogočilo hitrejšo naselitev in razrast specifične flore ter zagotovilo ustrezen habitat za nekatere živalske vrste. Npr. za veliko uharico naj se ustvari vsaj dve gnezditveni niši, globoki do dveh metrov. Niše morajo biti pet do 20 m nad dnom kamnoloma. Izdelava naj se natančna shema oz. skica in lokacija izdelave niš.
- Na območju naj se izvajajo ukrepi za preprečitev razraščanja tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst.

4 OPREDELITEV DO POSEGA

Glede na to:

- da kamnolom deluje že več deset let in da gre za podelitev koncesije za izkoriščanje mineralne surovine na območju, ki le združuje tri pridobivalne prostore v enega,
- da je območje opredeljeno v Občinskem prostorskem planu Občine Šentjur z namensko rabo (LN) mineralne surovine,

menimo, da je podelitev rudarske pravice za izkoriščanje mineralne surovine v pridobivalnem prostoru Žusem 3, ob upoštevanju zgoraj podanih splošnih in konkretnih varstvenih usmeritev z naravovarstvenega stališča sprejemljiva.

V postopku sprejemanja koncesijskega akta je treba pridobiti mnenje z vidika varstva narave – naravovarstveno mnenje. Brez naravovarstvenega mnenja ali obvestila, da izdelava naravovarstvenih smernic ni potrebna, ni mogoče sprejeti akta (šesti odstavek 97. člena ZON).

Naravovarstveno mnenje izda organizacija, pristojna za ohranjanje narave, ko prejme zahtevo pripravljavca akta. Tej zahtevi je treba priložiti končni predlog akta ter ustrezno obrazložitev, kako je pripravljavec ob pripravi akta upošteval naravovarstvene smernice (sedmi odstavek 97. člena ZON).

Besedilo končnega predloga akta za podelitev rudarske pravice naj smiselno povzame določila varstva narave, ki so podana v predmetnih naravovarstvenih smernicah. Ravno tako naj se ažurira besedilo rudarskega projekta na način, da se vključi zgoraj navedena vsebina ohranjanja narave ter splošne in konkretne varstvene usmeritve za varstvo območij ohranjanja narave.

Morebitna vprašanja in dodatne pojasnila v zvezi z vsebino naravovarstvenih smernic naslovite na Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Celje (tel.: 03/4260 343).

S spoštovanjem!

Pripravila:

Ljudmila Strahovnik, prof. geog.
naravovarstvena svetnica

Tomaž Acman, univ. dipl. inž. kraj. arh.
naravovarstveni svetnik
vodja OE Celje

ZA:

ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE
Št. dok.: 3563-0153/2025 - 3
Podpisnik: LJUDMILA STRAHOVNIK
Po pooblastilu št.: POOB-0014/2025
Izdajatelj: Republika Slovenija, SIGEN-CA G2
Št. potrdila: 59400955591482224661731059503
Veljavnost: 28.01.2026 Datum in ura: 05.05.2025 13:12
Elektronsko podpisano v dok. sistemu.

Poslano:

- naslovniku po e-pošti gp.mnvp@gov.si;
- arhiv.